

Egyetemi doktori (PhD) értekezés tézisei

GYARMATI TALÁLKOZÁSOK J. M. COETZEE KORAI REGÉNYEIBEN:

AZ INTERSZUBJEKTIVITÁS KÉT TRÓPUSA

Veres Otilia

Témavezető: Dr. Bényei Tamás

DEBRECENI EGYETEM

Irodalomtudományok Doktori Iskola

Debrecen, 2017

a, Az értekezés célkitűzése, a téma körülhatárolása

Doktori értekezésem az interszubjektivitás témáját vizsgálja J. M. Coetzee kortárs dél-afrikai író korai regényeiben (*Alkonyvidék, Foe, Barbárokra várva, Michael K élete és kora*). Az értekezés—Hegel és Lévinas interszubjektivitás-elméleteiből kiindulva—a Coetzee-recepció Derek Attridge és Mike Marais által képviselt etikai vonulatához kapcsolódik. Attridge etikai megközelítése (amelyet *J.M. Coetzee and the Ethics of Reading: Literature in the Event* [2004] című meghatározó monográfiájában dolgozott ki) Lévinas és Derrida elméleti belátásain alapul; neki köszönhető, hogy a Másik és Máság (“the Other,” “Otherness”) fogalmai, valamint Coetzee „alteritás-figurái” (“figures of Otherness/alterity” [Attridge 12]) a Coetzee-kritika középpontjába kerültek. Vizsgálatom kiindulópontjául Attridge-nek elsősorban az a feltevése szolgál, miszerint Coetzee prózájának központi mozzanata a máság felmutatása és a másik ember iránti felelősség kérdése (Attridge 30, xii, Marais xiv).

1987-ben, tizenegy évvel második regényének (*A semmi szívében*) megjelenése után, a Jerusalemi-díj átvételekor Coetzee a következő kérdéssel indította beszédét: „hogyan lehet, hogy egy olyan, a szabadságától megfosztott országban, mint az enyém, urak és szolgák társadalmában, valakit békedíjjal tüntetnek ki?” (*Doubling* 96). Coetzee szerint „Dél-Afrika urainak szabadságtól való megfosztottságának (“unfreedom”) mélyén a szeretet kudarcá rejlik”; a gyarmatosítás és apartheid alatt kialakult torz, patológikus kapcsolatok „a rabság irodalmában” (*literature of bondage*) találnak kifejeződésre, amelynek „természetellenes módon rögeszméjévé vált a hatalom és annak minden torzulása”; ez az irodalom „a patológikus ragaszkodás, a düh és az erőszak irodalma” (*Doubling* 98). Értekezésem egyik kulcskérdése, hogy a „szeretet kudarcá” hogyan nyilvánul meg Coetzee regényeiben; a regényekben ábrázolt interszubjektív scénáriókat, a gyarmatosítók és gyarmatosítottak közötti találkozásokat a szeretet kudarcának allegóriáiként olvasom.

Az értekezés elméleti alapvetése, hogy a gyarmati léthelyzet és a gyarmati találkozás (a gyarmatosító és gyarmatosított közötti találkozás) „radikális módon teszi láthatóvá azt a tényt, hogy a szubjektum alapja az interszubjektivitás traumatikus logikája” (Bényei 13), azaz hogy a szubjektivitás mindig interszubjektivitásként tételeződik, mivel a szubjektum a másikban és a másik által ismerheti fel önmagát, és csak a másiknak adott válaszként jöhet létre (Bényei 13-14, 21). Az interszubjektivitás fentebb vázolt felfogása különösen összetett és pontos megfogalmazást kap Coetzee regényeiben, amelyek a nyugati filozófia és elmélet belátásait termékeny módon kapcsolják össze a gyarmati kontextussal.

A fenti feltevések elméleti háttérül részben az interszubjektivitás hegeli dinamikája szolgál, amelynek kifejtése *A szellem fenomenológiája* (1807) úr-és-szolga szcenáriójában található, másrészt pedig a hegeli interszubjektivitás többféle értelmezése és továbbgondolása: Alexandre Kojève főleg antropológiai olvasata, Franz Fanon és Homi Bhabha posztkoloniális továbbgondolása, Emmanuel Lévinas és Maurice Blanchot etikai-fenomenológiai olvasata és Jean-Paul Sartre egzisztencialista újragondolása. Az általam elemzett regények főképpen a másikkal való találkozás etikájára kérdeznék rá. Bár a lévinasi értelemben vett találkozás alapvetően az elérhetetlen, asszimilálhatatlan másikkal (a Másik idegenségével) való aszimmetrikus viszonyt jelöl, pontosabban a viszony lehetetlenségét és hiányát, mégis mintha Lévinas etikájában is ott rejlene a kölcsönösség, a másikkal való „egyesülés” (“communion”) iránti látens vágy; még ha a valódi viszony soha nem valósulhat is meg, az Arc beszél hozzám, viszonyra szólít fel (*Teljesség* 164). Olvasatomban a gyarmati interszubjektivitás Coetzee általi megjelenítése éppen azáltal kap egyedi megvilágítást, mert alapfeltevésem szerint Coetzee, miközben folyamatosan—és ellentmondásosan—megidézi Hegelt, a lévinasi etikát is játékban tartja a hegeli szcenárió ellenpontjaként és kiegészítéseként, mintha a hegeli szcenárió szükségszerűen maga után vonná a lévinasi etikát is. Olvasatomban Coetzee regényeiben a gyarmati találkozás mindig a hegeli és lévinasi szcenáriók között jelenik meg.

Coetsee korai regényeiben azokat a szöveghelyeket elemzem, ahol a hegei jelenet alkalmatlannak, inadekvátnak bizonyul. Erre több példa van már első regényében, az *Alkonyvidék*ben is, amelyben, noha a főszereplő Jacobus mindent elkövet azért, hogy önmagát úrként határozza meg a hottentottákkal szemben, a Szindbád-mese és a Héraklész-mítosz felvillanó részletei a gyarmatosító úr és gyarmatosított szolga közötti találkozás és a hatalmi viszonyrendszer sokkal árnyaltabb és összetettebb képét sugallják. Az értekezés egyik célkitűzése a gyarmati találkozás különböző jelentéseinek (“encounter,” “communion”) feltérképezése Coetsee korai prózájában.

b, Az alkalmazott módszerek

Értekezésem kiindulópontja az, hogy a regények fentebb felvázolt aspektusai a regények retorikai struktúrájának, motívumhálóinak és a mitológiai utalásokat is magába foglaló intra- és intertextuális dimenzióinak szoros olvasása révén tárhatók fel. Retorikai elemzésben kiemelt figyelmet kap Coetsee korai prózájának két metaforája, amelyek ismételtelen megjelennek a gyarmati interszubsztivitás megjelenítésében: a háton cipelés és az ölelés multivalens trópusai. A háton hordás motívumának leghangsúlyosabb megjelenése Coetsee szövegében *Az ezeregy éjszaka meséinek* Szindbád-története, amelyben a szörnyű tenger véne felkapaszkodik Szindbád hátára, s nem hajlandó onnan leszállni; Szindbád nem tud megszabadulni tőle, s örült fájdalmában már a halált várja. A jelenet Coetsee regényeinek gyakran visszatérő motívuma az *Alkonyvidéktől* a *Foe*-n keresztül a *Lassú emberig*. Az ölelés trópusa helyenként a háton hordás inverzeként vagy „kifordításaként” jelenik meg. A háton cipelés aktusa részben az úr-szolga viszony vizuális reprezentációja, amely egyúttal megidézi a „fehér ember terhe” (“the white man’s burden”) ikonikus gyarmati jelenetét is, ám ugyanakkor kifordított vagy hátrafele irányuló ölelésnek is tekinthető, mint a Susan Barton és Péntek közötti

hordozás-jelenet a *Foe*-ban vagy a Magda és a szolga Hendrik közötti ölelés *A semmi szívében* című regényben. Mindkét aktus „tartalma” és motivációja a másik ember felé való törekvés és az iránta való vágyakozás, tétjük pedig nem kevesebb, mint a másik ember iránti felelősség.

A személyköziség ismétlődő mintázatait és motívumait (az ölelés, a háton hordás és a tekintet változatait) elemezve apró szövegrészletekből indulok ki, bemutattva, hogy ezek a visszatérő motívumok hogyan válnak a Coetzee-szöveg alapfantáziáivá. Az interszubjektivitás jelenetei Coetzee-ra jellemző módon különféle mitológiai történetet idéznek meg, melyek soha nem teljesen koherens, egyértelmű, a szöveg egészén végigvitt mitológiai utaláshálón keresztül jelennek meg, hanem rejtett és töredékes, mégis jelentéses módon. Az értekezés fejezetei e mitológiai szálak felfejtését követik nyomon. Az *Alkonyvidéket* és a *Foe*-t elemző fejezet középpontjában a Szindbád-legenda és a Héraklész-mítosz egyik központi epizódja (a Nessosz-jelenet) áll. *A Barbárokra várját* az Oidipusz-mítosz kontextusában értelmezem, míg a *Michael K élete és kora* és Beckett *Molloy* című regényének összehasonlító elemzése a Sziszüphosz-mítosz és a Szent Rókus-legenda releváns aspektusait követi nyomon. A fentebb említett, a regényszövegekben nagyobb jelentőségű mítoszok mellett alkalmanként utalok a regényekben megidézett további mítosz- és legendatöredékekre is (Szent Kristóf, Akhilleusz, Philoktétész, Thészeusz, Ariadné, Pénélopé, Érosz és Pszükhé).

A mítoszhasználat és mítoszalkotás a Coetzee-kritika eddig szinte teljesen felderítetlen területe, holott—mint olvasataim remélhetőleg bizonyítják—a regények belső világának kulcsfontjai, mozgatórugói. Coetzee mítoszpoétikáját illetően az értekezés csupán annak vizsgálatára terjed ki, hogy e mítoszfoszlányok milyen szerepet játszanak az interszubjektivitás megjelenítésében, illetve hogy mennyiben értelmezhetők (értelmezhetők-e) a gyarmati interszubjektivitás „példázataiként” vagy a gyarmatosító-gyarmatosított viszony allegóriáiként. A modernizmus mítoszhasználatával szemben Coetzee mítoszpoétikája sokkal töredékesebb: a mítosz nála inkább pillanatnyi asszociációként jelenik meg, szerepe pedig egyfajta önreflexió,

önolvasás, amelynek révén a regények fájdalmas, traumatikus narratívái ismert narratívákká „fordítódnak” le, jelentésbe ágyazódnak és „megszelídülnek” a mítosz archaikus, egyetemes (jelentésű) természete által. A regények viszont minduntalan kibújnak az egyetemes jelentések alól, és—az Eric Gould által leírt posztstrukturalista, anti-realista mítoszfelfogást felidézve—a megidézett mítoszok folyamatosan kitérnek a stabil, rögzített értelmezések alól. Értekezésem záró fejezete Coetzee korai prózájának e mítoszpoétikai dimenzióját vizsgálja.

c. Az eredmények tézisszerű felsorolása

A regényekben megidézett mitológiai utalások rejtett, töredékes és rendszertelennek tűnő természetének is köszönhető, hogy Coetzee prózájának e dimenziója a kritikában majdnem teljesen feltáratlan területnek számít. Az elemző fejezetek arra mutatnak rá, hogy Coetzee regényei éppen azáltal képesek feltárni az interszubbjektivitás összetettségét, hogy a két központi metafora—a háton hordás és az ölelés—különböző mitikus narratívákkal kerül összefüggésbe. Az *Alkonyvidék*ben az interszubbjektivitás allegóriája a másik ember háton cipelésének motívumára épül. Szindbád meséjét és a hátoncipelés motívumát a gazdaállat-parazita viszony allegóriájaként, a gyarmatosítás szimbolikus aktusaként és a gyarmatosító-gyarmatosított kapcsolat metaforájaként értelmezem. A Szindbád-mese interszubbjektivitás-allegóriáját egy látszólag hasonló mitikus narratíva egészíti ki, amelyben szintén feltűnik a háton hordás aktusa: azon események sorozata, melyek Héraklész halálához vezetnek. Ez a fejezet azt vizsgálja, hogy a Héraklész-Nesszosz-Déianeira mítosz regénybeli jelenléte hogyan gazdagítja a háton hordás aktusának (és általában az interszubbjektivitás) jelentését. A másik ember háton hordásának aktusát a Coetzee-szöveg alapító- vagy ősmítoszaként és a coetzee-i interszubbjektivitás kulcsmotívumaként értelmezem. Mind a Szindbád-mese, mind pedig a Héraklész-történet központi eleme a parazita képe. Héraklész mítoszának releváns mozzanatai

Déianeira (Nesszosz-kentaur hátán való) elrablása és Héraklész végső halála (melyet Nesszosz mérgezett inge okoz). Héraklész mítosza a regényben a megbetegedett testet mint a gyarmatosító-gyarmatosított közötti találkozás tünehordozóját jeleníti meg. A regénynek az értelmezés szempontjából legfontosabb jelenetei Jacobus megbetegedése (a „hottentották betegségével” való megfertőződése), valamint a Jacobus és szolgája Klawer közötti jelenetek (amikor közös erőfeszítéssel próbálnak átkelni a folyón, hátukon cipelve a másikat). A Szindbád-mese és a Héraklész-mítosz magvai a regény első részében (Dawn történetében) vetődnek el, de a második részben (Jacobus történetében) bomlanak ki teljes (egész) történetekké.

A háton hordás motívuma sem az *Alkonyvidékben*, sem a *Foe*-ban nem merül ki csupán a Szindbád-történet parazitikus, fojtogató aktusának megidőzésében, hanem a háton hordás és az ölelés fenomenológiájának széles skáláját hozza játékba. A *Foe* kapcsán az értelmezés terébe behívott Szent Kristóf-legenda a regénybeli interszubbektivitás etikai dimenzióját erősíti, a Szindbád-mesét tovább variáló, arra utaló nyitójelenet s ennek későbbi variációi pedig női szemszögből mutatják meg a gyarmati interszubbektivitást. A *Foe* női narrátorának értelmezésében a háton hordás aktusa az ölelés aktusával olvad egybe: a főszereplő Susan Barton „furcsa kifordított ölelésként” (*Foe* 6) értelmezi azt a jelenetet, amikor a szolga Péntek a hátára veszi az éjszakai evezéstől kimerült nőt, és így viszi gazdájához, Crusóhoz. Susan Barton narratívájának lévinasi/blanchot-i aspektusaira támaszkodva ebben a regényben az ölelés, a kérdezés és a történetmondás etikai-interszubbektív vonatkozásait vizsgálom, figyelembe véve azt is, hogy a megidézett mitikus allúziók milyen módon beszélnek a gyarmatosító-gyarmatosított találkozásról. A főszereplő női Akhilleuszként és női Oidipuszként való értelmezése a szövegnek ezen aspektusait világítja meg.

A *barbárokra várva* című regény újabb perspektívából ragadja meg a gyarmati interszubbektivitást. Noha a regény mitikus szubtextusát a kritika egyáltalán nem említi, s a

mítosz nyíltan nem is jelenik meg a szövegben, értelmezésemben kimutatom, hogy az Oidipusz-mítosz—történettöredékek és motívumok révén—áthatja a regényszöveg egészét, a szöveg több szintjén is megidéződik. A legfontosabb motivikus kapcsolat Coetzee regénye és az Oidipusz-mítosz között a tekintet, mely mindkét szövegben kulcsszerepet tölt be. A regény nyitójelenete a tekintetet (a nézést) a regény ősmotívumaként határozza meg. Fanon, Bhabha és Sartre elméleteire támaszkodva e fejezet a gyarmati interszubbektivitást a tekintet (*gaze*) középpontba állításával vizsgálja a látás, nézés és vakság motívumhálóiban. Míg az ölelés aktusa az *Alkonyvidék* és *Foe* gyarmati világában is lehetségesként tételeződik (mint a háton hordás egyik aspektusa), *A barbárokra várva* a gyarmati léthelyzet sokkal sötétebb aspektusát mutatja meg, amelyben a testi intimitás elsősorban kínzásként képes megnyilvánulni: egy olyan Birodalomban, ahol a hatalom és a legszélesebb értelemben vett politikum mindent átjár, a tiszta interszubbektivitásnak nincs esélye kibontakozni. A Birodalom hatalmi játszmáiban a hatalom birtokosai és a hatalomfosztottak között az „igazi” ölelésnek nincs esélye; a kínzás válik az intimitás egyetlen őszinte aktusává, mivel nem áttat azzal, hogy a hatalom birtokosai és a hatalomfosztottak között lehetséges lenne a valódi közösség (“communion”). A regényt olyan tragikus gyarmati történetként olvasom, amelyben a politikai viszonyok következtében az én a másik helyett csak önmagával találkozik. A regényben a látás diszfunkcionalitásának—amit a Másikkal való találkozás (szembenézés) félelmének allegóriájaként értelmezek—sajátos gyarmati jelentőséget tulajdonítok. Oidipusz egy másikat keres, de önmagát találja (ő maga *az*); a mítosznak ezt a motívumát követve, a Bíró és a barbár lány kapcsolatát lévinasi találkozásként, a Bíró, a lány és Joll ezredes hármass viszonyát s a hármójuk közötti különböző tekintet-aktusokat pedig az Oidipusz-mítosz sajátos gyarmati verziójaként értelmezem. Olvasatomban a regény szereplői nem feleltethetők meg egyértelmű módon Szophoklész szereplőivel; a mítoszi attribútumok a különböző szereplők között szétszóródva, szerteáradva jelennek meg.

A *Michael K élete és kora* című regény merőben más módon tárgyalja az interszubbjektívitas kérdését, mint a korábbi regények. Míg a korábbi regények mozgatórugója az interszubbjektívitas utáni vágyakozás (még akkor is, ha a beteljesülés nem következik be), a *Michael K* az interszubbjektívitas visszautasításának története. Címszereplőjének tragédiája, hogy az emberi viszonyokat is megfojtó háborúban nem képes a (másik emberrel való) párbeszédre, és boldogságát kertje magányában, a szavak és társ nélküli bogárlétben találja meg. A regényt Coetzee legbeckettibb szövegeként értelmezve, a Beckett *Molloy*-jában feltűnő Sziszüphosz-mítoszt és Szent Rókus-legendát a *Molloy*-ból „átöröklött” mítoszokként olvasom, amelyekben a háton hordás és szop(tat)ás motívumai nyernek relevanciát (az itt is felvillanó Szindbád-történet mellett) abban a vonatkozásban, hogy e regény hogyan (nem) viszonyul az interszubbjektívitas kérdéséhez. Mindkét regény arra a kérdésre keresi a választ, hogy az interszubbjektívitas vajon az ember egyetlen lehetséges létezési módja-e, illetve hogy a két idegen közötti viszony miben különbözik (különbözik-e egyáltalán) az anya-gyerek viszonytól.

Az értekezés zárófejezete Coetzee korai prózájának mítoszpoétikai vetületét vizsgálja, továbbra is az interszubbjektívitasnál maradva. A *Pétervár mesterében* többszöresen felidézett Orpheusz- és Eurüdiké-mítoszból kiindulva, Orpheusz és Eurüdiké meg nem valósult, beteljesületlen találkozását Coetzee korai regényeinek ősmítoszaként tekintem, amely egyrészt reflektál a regények meghiusult interszubbjektívitas-történeteire (találkozás-történeteire), másrészt tükrözi és „összefoglalja” a regényekben tárgyalt mitikus narratívákat.

d, iDEa igazolás a szerzőnek az értekezés tárgyában megjelent publikációiról a lapszámok feltüntetésével;

Nyilvántartási szám: DEENK/99/2017.PL
Tárgy: PhD Publikációs Lista

Jelölt: Veres Ottilia
Neptun kód: TYA5LE
Doktori Iskola: Irodalomtudományok Doktori Iskola
MTMT azonosító: 10038230

A PhD értekezés alapjául szolgáló közlemények

Magyar nyelvű könyvrészletek (3)

1. **Veres, O.:** Interszubjektivitás Samuel Beckett Molloy című regényében.
In: Argumentor Műhely : Közbeszédaktusok. Szerk.: Horváth Gizella, Bakó Rozália Klára, Partium Kiadó ; Debrecen : Debreceni Egyetemi Kiadó, Nagyvárad, 197-210, 2016, (ISSN 2392-6155) ISBN: 9789633185766
2. **Veres, O.:** Úr-szolga retorika a Kacor királyban.
In: Argumentor Műhely : Érvelés és retorika konferencia-kiadvány. Szerk.: Bakó Rozália Klára, Bíró-Kaszás Éva, Horváth Gizella, Debreceni Egyetemi Kiadó ; Nagyvárad : Partiumi Kiadó, Debrecen, 183-196, 2014. ISBN: 9789633184387
3. **Veres, O.:** A kérdező nő J. M. Coetzee Foe című regényében.
In: Mesél(het)ő női történetek?! : Női narratívák irodalomban, tudományokban és művészetekben. Szerk.: Czibula Katalin, Kordics Noémi, Partium Kiadó ; Budapest : Protea Kulturális Egyesület, Nagyvárad, 163-176, 2011. ISBN: 9786068156101

Idegen nyelvű, hazai könyvrészletek (1)

4. **Veres, O.:** The Story of Sinbad and the Old Man of the Sea in One Thousand and One Nights.
In: English Language & Literatures in English 2014. Ed.: Julianna Borbély, Katalin G. Kállay, Judit Nagy, Dan H. Popescu, Károli Gáspár Református Egyetem, L'Harmattan Kiadó, Budapest, 183-195, 2015, (Károli könyvek. Tanulmánykötet, ISSN 2062-9850) ISBN: 9789634140948

Idegen nyelvű, külföldi könyvrészletek (5)

5. **Veres, O.:** Homo Solitarius: Intersubjectivity in Coetzee's Life and Times of Michael K and Beckett's Molloy.
In: Intertextuality, Intersubjectivity, and Narrative Identity. Ed.: Péter Gaál-Szabó, Cambridge Scholars Publishing, Newcastle upon Tyne, 135-148, 2017. ISBN: 1443817686

6. **Veres, O.**: "Description of the Contrarious Emotions in a Lover:" The Story of Orpheus and Eurydice in Ovid, Rilke, "Sir Orfeo," and Duffy.
In: Mens Sana : Rethinking the Role of Emotions : Proceedings of the Fourth Argumentor Conference. Eds.: Gizella Horváth, Rozália Klára Bakó, Partium Press ; Debrecen University Press, Oradea ; Debrecen, 245-260, 2016, (ISSN 2285-682X) ISBN: 9789633185896
7. **Veres, O.**: J. M. Coetzee's Waiting for the Barbarians as a Colonial Oedipus.
In: Proceedings of the third edition of ELLE International Conference, Oradea, 13-15 September 2013. Ed.: Titus Pop, Casa Cărtji de Știință, Cluj-Napoca, 167-178, 2014, (ISSN 2285-5432)
8. **Veres, O.**: Remembering Beckett: J. M. Coetzee's Life and Times of Michael K.
In: Travelling Texts: J. M. Coetzee and Other Writers. Ed.: Bozena Kucala and Robert Kusek, Peter Lang, Frankfurt Am Main, 187-199, 2014, (Text - Meaning - Context ; 10) ISBN: 9783631656181
9. **Veres, O.**: The Rhetoric of Mourning in J. M. Coetzee's The Master of Petersburg.
In: Literatures in English in the Context of Post-Colonialism, Postmodernism and the Present. Ed.: Jaroslav Kušnir, University of Prešov, Prešov, 88-93, 2007. ISBN: 9788080686802

Magyar nyelvű tudományos közlemények hazai folyóiratban (1)

10. **Veres, O.**: Gyarmati találkozások az Alkonyvidékben.
Filol. közlöny. 60 (2), 167-182, 2014. ISSN: 0015-1785.

Idegen nyelvű tudományos közlemények hazai folyóiratban (2)

11. **Veres, O.**: On Mourning: The Trope of Looking Backwards in J. M. Coetzee's The Master of Petersburg.
Hung. j. Eng. Am. stud. 14 (2), 233-244, 2008. ISSN: 1218-7364.
12. **Veres, O.**: Book Review on Khanna, Ranjana. Dark Continents: Psychoanalysis and Colonialism. Duke University Press, Durham and London, 2003.
Hung. j. Eng. Am. stud. 11 (2), 246-248, 2005. ISSN: 1218-7364.

Idegen nyelvű tudományos közlemények külföldi folyóiratban (3)

13. **Veres, O.**: The Story of Orpheus and Eurydice in Coetzee and Rilke.
Acta Univ. Sapientiae, Ser. Philol. 8 (1), 41-48, 2016. ISSN: 2068-2956.
DOI: <http://dx.doi.org/10.1515/ausp-2016-0003>
14. **Veres, O.**: On Looking and the Gaze in J. M. Coetzee's Waiting for the Barbarians.
Romanian J. Engl. Stud. 4, 240-152, 2007. ISSN: 1584-3734.
15. **Veres, O.**: Unsayng Origins in J. M. Coetzee's In the Heart of the Country.
Romanian J. Engl. Stud. 12, 131-137, 2006. ISSN: 1584-3734.

További közlemények

Egyéb folyóiratközlemények (1)

16. Mamber, S., ford. Márton, Z., **Veres, O.**: Mechanikus Narancs.

Metropolis, 2, 70-81, 2002. ISSN: 1416-8154.

Magyar nyelvű absztrakt kiadványok (1)

17. **Veres, O.**: "Láthatatlan írás": Jeanette Winterson Cseresznyeoltás című regénye

nyitóbekezdésének a regény álmaként való olvasata.

In: XXVI. Országos Tudományos Diákköri Konferencia, Humántudományi szekció / Veres

Ottília, Veszprémi Egyetem, Veszprém, 342, 2003.

A DEENK a Jelölt által az iDEa Tudóstérbe feltöltött adatok bibliográfiai és tudásmetriai ellenőrzését a tudományos adatbázisok és a Journal Citation Reports Impact Factor lista alapján elvégezte.

Debrecen, 2017.04.13.

